& absque motu definite non est. Quare neque sine partibus, quodammodo se habentibus: non enim omnino pars hominis est manus, sed illa, quę potest opus perficere: quare animata existens, non animata verò non est pars. Circa mathematica verò, cur rationes non sunt partes rationum? vt circuli semicirculi, hæc enim non sunt sensibilia. an nihil refert? Erit nanque quorundam, etiam non sensibilium, materia, & omnis quod non est quid erat esse. Circuli itaque vniuersalis quidem non erunt, singulatim verò erunt hæ partes, vt prius dictum est. Est etenim materia, quædam sensibilis, quædam intellectualis. Manifestum autem est, quòd anima quidem substantia prima, corpus verò materia: homo verò vel animal, quod ex ambobus vt vniuersale. Socrates verò, & Coriscus, si anima quidem, duplex. Hi enim vt animam dicent, illi autem vt ipsum totum. Quòd si simpliciter anima hæc, & hoc corpus, quemadmodum vniuersale, etiam & singulare. Vtrum autem præter materiam, huiusce modi substantiarum sit aliqua alia, & oporteat quærere substantiam eorum aliquam aliam, vt puta numeros, aut aliquid tale, posterius considerandum est. Huius enim gratia & de sensibilibus substantiis definire tentamus: quandoquidem quodammodo physicæ, & secundæ philosophiæ opus est, ea, quæ circa sensibiles substantias speculatio est. Non enim solum de materia physicum cognoscere oportet, sed etiam de ea, quæ secundum rationem, & magis. In definitionibus verò, quo modo partes, quæ in ratione sunt, & cur vna ratio, definitio: (patet etenim quòd res vna) res autem quomodo vna partes habens, postea considerandum est. Quid igitur est quod quid erat esse, & quomodo ipsum per se ipsum, vniuersaliter de omni dictum est: & cur quorundam ratio ipsius quid erat esse, habet definiti partes, quorundam non: & quod in ratione quidem substantiæ, quæ ita partes sunt, vt materia non inerunt: non enim sunt illius substantiæ partes, sed totius. Huius verò est quodammodo ratio, & non est. Cum materia nanque non est, indefinitum etenim: secundum primam autem substantiam, est vt hominis, animæ ratio. Substantia enim est species, quæ inest, ex qua & materia tota dicitur substantia, vt concauitas: ex hac enim, & naso, simus nasus, & simitas est. Bis nanque in his inerit nasus. In tota verò substantia, vt naso simo, aut Callia, inest etiam materia,

A καὶ ἄνευ κινήσεως ὰν ἔστιν ὁρίσασθαι. διὸ οὐδ' ἄνευ τῶν μερῶν ἐχόντων πῶς. οὐ γὰρ παντὸς τοῦ ἀνθρώπου μέρος ἡ χεὶρ, ἀλλ' ἡ δυναμένη τὸ ἔργον ἀποτελεῖν, ὥστε ἔμψυχος οὖσα· μὴ ἔμψυχος δὲ μέρος. περὶ δὲ τὰ μαθηματικὰ, διὰ τί ὰν εἶεν μέρη οἱ λόγοι τῶν λόγων; οἷον κύκλου τὰ ἡμικύκλια. οὐ γάρ ἐστιν αἰσθητὰ ταῦτα. ἢ οὐδὲν διαφέρει ἔσεσθαί τινων ἀΐδιον, καὶ μὴ αἰσθητῶν καὶ παντὸς, ὁ

B μὴ ὅτι τί ἦν εἶναι. κύκλου μὲν οὖν ὰν ἔσται τοῦ καθόλου· τῶν δὲ καθ' ἕκαστα, ἔσται μέρη ταῦτα, ὥσπερ εἴρηται πρότερον. ἔστι δὲ ἡ ὕλη, ἡ μὲν αἰσθητὴ, ἡ δὲ νοητή. δῆλον δὲ καὶ ὅτι ἡ μὲν ψυχὴ οὐσία ἡ πρώτη, τὸ δὲ σῶμα ὕλη· ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἢ τὸ ζῶον τὸ ἐξ ἀμφοῖν, ὡς καθόλου. Σωκράτης δὲ καὶ Κορίσκος, εἰ μὲν ἡ ψυχὴ, διττόν· οἱ μὲν γὰρ ὡς ψυχὴν, οἱ δὲ ὡς τὸ

C συνόλον· εἰ δὲ ἁπλῶς ἡ ψυχὴ ἥδε, καὶ τὸ σῶμα τόδε, ὥσπερ τὸ καθόλου, καὶ τὸ καθ' ἕκαστον. πότερον δὲ ὅτι παρὰ τοῦ ὕλου τῶν τοιούτων τὶς οὐσιῶν ἄλλη, καὶ δεῖ ζητεῖν οὐσίαν αὐτῶν ἑτέραν τινὰ, οἷον ἀριθμοὺς ἢ τι τοιοῦτον, σκεπτέον ὕστερον. τούτου γὰρ χάριν καὶ περὶ τῶν αἰσθητῶν οὐσιῶν πειρώμεθα διορίζειν, ἐπεὶ ἔργον τινὰ τῆς φυσικῆς καὶ δευτέρας

D φιλοσοφίας ἔργον ἡ περὶ τὰς αἰσθητὰς οὐσίας θεωρία. οὐ γὰρ μόνον περὶ τῆς ὕλης δεῖ γνωρίζειν τὸν φυσικὸν, ἀλλὰ καὶ τῆς κατὰ τὸν λόγον, καὶ μᾶλλον. ὅτι δὲ τῶν ὁρισμῶν, πῶς μέρη τὰ ἐν τῷ λόγῳ, καὶ διὰ τί εἷς λόγος ὁ ὁρισμός· δῆλον γὰρ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἓν· τὸ δὲ πρᾶγμα πῶς ἕν, μέρη γ' ἔχον, σκεπτέον ὕστερον τί οὖν ὅτι τὸ τί ἦν εἶναι, καὶ πῶς αὐτὸ

E καθ' αὑτὸ, καθόλου περὶ παντὸς εἴρηται· καὶ διὰ τί τῶν μὲν ὁ λόγος ὁ τοῦ τί ἦν εἶναι, ἔχει τὰ μόρια τοῦ ὁριζομένου, τῶν δὲ οὔ· καὶ ὅτι ὰν μὲν τοῦ τῆς οὐσίας λόγου τὰ οὕτω μόρια, ὡς ὕλη ὰν ἔνεστι. οὐ γὰρ ἔστιν ἐκείνης μόρια τῆς οὐσίας, ἀλλὰ τῆς συνόλου. ταύτης δὲ γ' ὅτι πως λόγος, καὶ ὰν ἔστι μὴ μὲν γὰρ τῆς ὕλης, ὰν ἔστιν, (ἀόριστον γὰρ) κατὰ τὴν πρώτην δὲ οὐσίαν ὅτιν· ὅτι, αἰδοῦς τοῦ τῆς

F ψυχῆς λόγος. ἡ γὰρ οὐσία ὅτι τὸ εἶδος τὸ ἐνὸν, ἐξ οὗ καὶ τῆς ὕλης ἡ συνολικὴ λέγεται οὐσία, ὡς ἡ κοιλότης. ὰν γὰρ ταύτης καὶ τῆς ῥινὸς, σιμὴ ῥὶς, καὶ ἡ σιμότης· ὅτι δὲ ὰν τούτοις ὑπάρχει ἡ ῥὶς. ὰν δὲ τῇ συνόλῳ οὐσίᾳ, ὡς μὲν σιμῇ, ἡ Κάλλια, ἔνεστι καὶ ἡ ὕλη· καὶ ὅτι